

A 1895/tillväxt**Behandlas i** Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden

Utskottet för tillväxt och utveckling i Nordens betänkande över

Medlemsförslag**Betenkning over medlemsförslag om hållbar godstransport****Förslag**

Utskottet för tillväxt och utveckling i Nordenvekst og utvikling foreslår at

Nordisk råd rekommanderer de nordiske lands regjeringer

å samordne og avstemme sine nasjonale infrastrukturplaner for å fremme Norden som den mest integrerte og bærekraftige region i verden og å legge forholdene til rette for finansiering fra EUs program for å støtte infrastrukturinvesteringer på europeisk plan (CEF).

å utvikle en felles plan for bærekraftig godstransport med jernbane i den arktiske delen av fastlands Norden og virke for at den inngår i CEF-forordningen.

Bakgrund*Forslaget*

Nordisk grön vänster föreslår att Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna att verka för att EU-kommissionens förslag till CEF-förordning för ett sammanlänkat Europa för 2021–2027 även ska möjliggöra en ytterligare järnvägsutbyggnad i Barentsregionen i syfte att stärka hållbara godstransporter i regionen.

I forslaget påpekas at en stor del av Nordens eksport av råvarer kommer fra den arktiske delen av fastlands Norden hvor infrastrukturen er mangelfull. Det konstateres at gods- og persontrafikk på skinner er effektivere, sikrere, miljøvennligere og klimasmartere en veitrafikk. I forslaget utpekes tre forbindelser som spesielt viktige, nemlig Sundsvall–Östersund–Trondheim; Malmbanan/Ofofbanen mellom Luleå og Narvik og etablering av en ny jernbaneforbindelse Svappavaara–Kaunisvaara.

EU-CEF og TEN-T

Det transeuropeiske transportnett (TEN-T) er EU-politikk, der retter sig mod implementering og utvikling av et sammenhengende europeisk nettverk av vei, jernbanelinjer, indre vannveier, sjøtransportruter, havne, flyplasser og jernbaneterminaler.

Connecting Europe Facility (CEF) er et program for å støtte infrastrukturinvesteringer

på europeisk plan og har det formål å utvikle og modernisere de transeuropeiske nett innenfor transport, energi og den digitale sektor. Den er knyttet til utviklingen av Det transeuropeiske transportnett (TEN-T). I EUs budsjettperiode for 2021-2027 har CEF et budsjett til transport-infrastruktur på 25,8 mia. EUR.

Nordisk råd og transportpolitikk

Transport har over lengre perioden vært en prioritert oppgave i Nordisk råd. Til eksempel ble det i 2018 vedtatt en rekommendasjon om [Nordisk transportpolitikk fra 2018](#) inneholder i alt 15 at-satser hvor av det i annen at-sats etterlyses felles analyse og planer for utbygning av havn og jernvegsforbindelser for godstransport i nord (Norge, Sverige og Finland).

Nordisk råd har i tidligere rekommendasjoner anbefalt at Norden går sammen om nordisk visjon, målsettinger og ambisjoner angående utbyggingen av transportkorridorene mellom de nordiske land og fra Norden til kontinentet. Rådet mener at Nordens transportnett bør betraktes som helhet og derfor er det behov for å styrke samarbeidet på dette området, inklusive ved å gjenopprette transport som et samarbeidsområde under Nordisk ministerråd. Det siste anbefaling er blitt gjenstand for forhandlinger med Nordisk ministerråd, men inntil nå uten resultat.

Pyry Niemi har i november 2020 stilt spørsmål til de nordiske lands regjeringer om de samarbeider og samordner sine posisjoner forbindelse med revidering av TEN-T for perioden 2021-2030. [Svareren fra regjeringene](#) indikere at samråd og samordning har være meget begrenset men at fremadrettet kan de se noen gunstige effekter av å styrke samarbeidet.

Første diskusjon i utvalget

Forslaget fra Nordisk Grønn Vestre ble diskutert på møte i utvalget den 2. november 2021. Det ble uttrykt brede enighet om behovet for å utvikle togforbindelsene i de nordligste delen av fastlands Norden og godstransporten med tog mellom de nordiske land og til de nærliggende havne. Flere medlemmer mente at uten forliggende analyse var det ikke hensiktsmessig å identifisere bestemte strekninger. Det ble påpekt at utviklingen av infrastruktur i Norden bygger på nasjonale transportplaner og at samråd melle de nordiske regjeringer om de forbindelser som går på tvers av de nordiske lands grenser var påkrevet. Videre at elektrifisering av jernbanen er en viktig klimainnsats.

Utskottets synpunkter

Utvalget for vekst og utvikling minner om at jernvegsforbindelsen i arktiske delene av Norge, Sverige og Finland ikke kan betraktes i isolasjon. De er et viktig led i forsyningen av råvarer til resten av Europa og derfor av europeisk betydning.

Utvalget mener at de nordiske lands regjeringer skal se de nordiske lands transport-systemer i et nordisk og bredere europeisk perspektiv, og derfor som en viktig del av Det europeiske samarbeidet om TEN-T.

Utvalget konstaterer at EUs politikk for transportinfrastruktur (det Trans-Europeiske Transportnettverk, TEN-T) har som hovedformålet å legge til rette for utviklingen av et effektivt og sammenhengende europeisk transportnett og å redusere regionale, økonomiske og sosiale forskjeller ved å utvikle sammenkoblet infrastruktur til luft, vei, jernbane og skipsfart. Planen er bakket up med Connecting Europe-faciliteten (CEF), en viktig finansierings kilde.

Utvalget minner om at for å utnytte CEF til å fremme investeringer i infrastruktur i de arktiske delene av fastlands Norden, er godt samarbeid og samordning av de nordiske lands nasjonale infrastrukturplaner en forutsetning.

Utvalget mener at selv om samarbeide i den arktiske delen av Norden er spesielt viktig, skal nordisk samarbeide om utvikling av infrastruktur strekke seg til hele Norden og inngå som en del av målet å utvikle Norden som den mest integrerte og bærekraftige region i Verden. Det behøves en bred samordning av de nordiske lands målsetninger og planer for Nordens infrastruktur og forbindelsene til det øvrige Europa (Middelhavets hovedkorridoren). En gjennomtenkt samordning vil både underlette gjennomføringen av grensekryssende prosjekter og gjøre det lettere å søke europeisk medfinansiering.

Utvalget støtter intensjonen medlemsforslaget fra Nordisk Venstre Grønn. Men i lys av ovenstående anbefaler utvalget en bredere fokus på samarbeide om transportpolitikk og samordning av infrastrukturplaner, bl.a. for å muliggjøre medfinansiering fra CEF.

Norden den 25 januari 2022

Anders Eriksson (ÅF)

Anna Vikström (S)

Ann-Christine Utterstedt (SD)

Arman Teimouri (L)

Freddy André Øvstegård (SV)

Gisle Meininger Saudland (FrP)

Jaspur Langgaard (sb)

Joakim Strand (sv)

Johan Kvarnström (sd)

Karianne B. Bråthen (A)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Liv Kari Eskeland (H)

Maria Stockhaus (M)

Orri Páll Jóhannsson (NGV)

Pål Jonson (M)

Stein Erik Lauvås (A)

Vilhelm Junnila (saf)

Åsa Karlsson (S)